

Quaderns. Revista de traducció

M. ELENA CARNÉ

Quaderns. Revista de Traducció és una publicació periòdica del Departament de Traducció i d'Interpretació de la Universitat Autònoma de Barcelona, que ha arribat al seu novè any, al número 15 (en preparació), de la segona etapa. La primera etapa –va començar el 1982, amb el nom bilingüe de *Cuadernos de Traducción e Interpretación - Quaderns de Traducció i Interpretació*, i la publicava l'Escola Universitària de Traductors i Intèrprets de la UAB, més coneguda com a EUTI– va acabar el 1992, quan va aparèixer l'últim número, l'11-12.

Enguany celebrem, doncs, el 25è aniversari d'aquesta revista acadèmica sobre traducció, sobre la tasca del traductor, sobre l'art de traduir.

Com a publicació periòdica, *Quaderns* es converteix en un element vehiculador i dinamitzador de la recerca sobre traductologia contemporània, catalana i d'arreu, a l'entorn no solament de la traducció –literària, audiovisual o especialitzada– sinó també de la interpretació, que pretén donar a conèixer les reflexions teòriques i les experiències pràctiques de tots aquells qui, directament o indirecta, estan vinculats al camp de la traducció i de la interpretació.

Tot i que *Quaderns* publica articles en diverses llengües (català, castellà, anglès i francès), constitueix l'eixida tal vegada més natural per a la recerca en català sobre qüestions de traducció al català, i omple un buit quant a la traductologia catalana, força desapareguda d'arreu. Hi ha altres revistes i publicacions que donen cabuda a temes de traducció, és clar, però no són tan específiques d'aquesta àrea ni s'hi dediquen de manera exclusiva.

Al llarg d'aquests vint-i-cinc anys d'existència, *Quaderns* ha passat per diverses vicissituds.

Els primers deu anys, el professor Fernando Valls, que en va ser cap de redacció, va crear amb intel·ligència i tenacitat un model que combinava articles de les diferents parcel·les pròpies de la investigació traductològica, des de la interpretació fins a la didàctica; l'exigència de la investigació i el bon gust literari en l'anàlisi i la crítica de textos traduïts i en la traducció de peces especialment significatives; les ressenyes de novetats, o les entrevistes amb traductors insignes. Si fem un cop d'ull a l'índex d'aquesta revista pionera a l'Estat espanyol, i si només ens fixem en aquest apartat d'entrevistes,

Portada del número 7 de *Quaderns de Traducció i Interpretació*. Primera etapa. 1986.

Portada del número 9 de *Quaderns. Revista de Traducció*. Segona etapa. 2003.

veurem que hi apareixen converses amb traductors tan prestigiosos com Manuel Sacristán, Juan Ramón Masoliver, Jordi Sarsanedas, Carlos Pujol, Carme Serrallonga, Manuel Balasch, David Rosenthal, Ángel Crespo, Marià Manent, Consuelo Berges i Xavier Benguerel. Destaca, també, el número 2 (1983), on trobem un homenatge a la persona del poeta, traductor i estudiós José María Valverde. Quant als teòrics de la traducció, hi apareixen articles d'autors de prestigi internacional, com ara G. Mounin, R. Jakobson, D. Seleskovitch, P. Newmark o M. Lederer.

En la segona etapa, represa el 1998, després d'un parèntesi de sis anys de reestructuració dels estudis de traducció, en els quals es va crear la nova llicenciatura de Traducció i Interpretació, i les facultats de Traducció, l'àrea de coneixement Lingüística Aplicada a la Traducció i els departaments de Traducció, la revista va prendre el nom que encara

duu: *Quaderns. Revista de Traducció*. Llegim en la "Presentació" del número 1: "Que aquests *Quaderns* puguin ser una de les plataformes d'expressió universitària d'aquest nou reconeixement de la traducció és un desig que esperem aconseguir amb rigor, tenacitat i esforç i gràcies, sobretot, a la generosa col·laboració de col·legues, lectors i amics."

La nova revista pretén, des del primer moment, "recollir treballs importants" sorgits tant dels congressos, seminaris, jornades i conferències sobre traducció organitzats per la Facultat de Traducció i d'Interpretació (FTI) de la UAB, com dels programes de postgrau i de doctorat del Departament de Traducció i Interpretació, per esdevenir així una plataforma des de la qual "llançar propostes a tots aquells que treballem dins del camp de la traducció". De la mateixa manera, vol "formar una tribuna oberta a les firmes dels estudiosos ja reconeguts però

també als joves que tot just inicien les seves primeres aportacions investigadores a la disciplina.”

Quaderns combina diferents apartats: dossiers, articles de reflexió teòrica, investigacions i propostes didàctiques, estudis sobre traductors i traduccions, textos d'interès històric, entrevistes amb traductors, textos traduïts d'especial rellevància, ressenyes i comentaris bibliogràfics. Entre els dossiers, destaquen: “Escuela de Traductores de Toledo” (núm. 4) o “Miscel·lània d'homenatge a Dolors Cinca” (núm. 9); hi ha també, entre els principals dossiers que recullen ponències i comunicacions: “La investigación empírica y experimental en traductología” (núm. 6); “Modalitats històriques de la traducció literària” (núm. 7); “Edició i traducció a Catalunya” (núm. 8); “I Jornada internacional de llengües estrangeres per a traductors” (núm. 10); “Traduir de lluny. El llegat de Jordi Arbonès”, el prolífic traductor i escriptor (Barcelona, 1929 - Bernal, Argentina, 2001) que traduïa des de l'Argentina durant la segona meitat del segle passat (núm. 12); el recull d'articles que aplega les comunicacions del primer Congrés Internacional sobre Gènere i Traducció en terres catalanes, que la Universitat de Vic va acollir el 2005 (núm. 13), o “Traduir contra el franquisme: Maria Aurèlia Capmany i Manuel de Pedrolo” (núm. 14).

Entre els articles de reflexió teòrica, investigacions i propostes didàctiques, estudis sobre traductors i traduccions, textos d'interès històric i l'apartat d'experiències, hi podem trobar, tractats des de diferents perspectives: el paper de les traduccions en un moment històric determinat i la seva posició dins del sistema literari, el model de llengua literària emprat per les traduccions, estudis de caire sociocultural que paren atenció preferent a les qüestions ideològiques, treballs centrats en traductors o en obres concretes (estudis de cas), estudis centrats en determinats problemes de traducció, o la recerca basada en corpus electrònics i que fa servir mètodes empírics.

Quant a les entrevistes amb traductors, assenyalaríem les fetes a les traductores Carol Meier, Dolors Folch, Roser Berdagué o Montserrat Abelló; i als traductors Avel·lí Artís-Gener, Xavier Pàmies, Josep Vallverdú, Joan Sellent, Jordi Arbonès, Ramon Folch i Camarasa o Narcís Comadira.

És interessant, també, l'apartat de ressenyes i comentaris bibliogràfics de novetats que fan diferents professors, tant de la FTI com de les diverses Facultats de Traducció i Interpretació d'arreu de l'Estat espanyol.

Quaderns és una revista semestral, tot i que d'ençà l'any 2004, i del núm. 10, només n'ha aparegut un sol volum cada any, si bé de més gruix que els anteriors.

Si parlem de revistes de traducció, hem d'esmentar-ne dues de prestigioses internacionalment: l'una és *Meta : Journal des traducteurs*, bilingüe (francès i anglès), que edita la universitat de Montreal, i que hem de considerar la pionera i degana, perquè ja ha complert 50 anys; i l'altra és *Babel. Revue internationale de la traduction / International Journal of Translation*, editada per John Benjamins Publishing Company, plurilingüe (francès, anglès i, ocasionalment, alemany, italià i rus), que va ser fundada fa més de 40 anys a Amsterdam.

Pel que fa a l'Estat espanyol, la Facultat de Traducció i d'Interpretació de la Universitat de Granada publica anualment, i des de 1990, la revista monolingüe (castellà) sobre traducció *Sendebarr*.

Per acabar, direm que *Quaderns. Revista de Traducció* és pot llegir per internet (<http://ddd.uab.es/record/40>), i que està referenciada en les bases de dades següents:

Dialnet (Unirioja)

Índice Español de Ciencias Sociales y Humanidades (ISOC-CSIC)

MLA International bibliography

RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert)